

Glazbena priča kao pedagoško sredstvo u razvoju emocionalne pismenosti djece rane i predškolske dobi

STRUČNI RAD

Primljen: 30. 9. 2025.

Prihvaćen: 19. 11. 2025.

UDK

37.015.3:159.942

373.2:78

159.922.7

<https://doi.org/10.59549/n.166.3-4.9>

Ema Zadro, mag. mus / bacc. praesc. educ.

ema.zadro@gmail.com

Sažetak

Rad prikazuje mogućnosti primjene glazbene priče u razvoju emocionalne pismenosti djece rane i predškolske dobi. Polazi se od njezine višeslojne prirode kao pedagoškog alata te povezanosti s emocionalnim razvojem. Poseban naglasak stavljen je na ciklus radionica Putovanje kroz emocije proveden u dječjem vrtiću Vladimira Nazora u Zagrebu. Putem pripremnih i tematskih radionica, djeca su razvijala sposobnost prepoznavanja, imenovanja i reguliranja emocija, koristeći pritom glazbu, priču i pokret. Rezultati ukazuju da glazbena priča, zahvaljujući svojoj jednostavnosti i fleksibilnosti, predstavlja vrijedan pedagoški okvir koji potiče razvoj emocionalne pismenosti, socijalnih vještina i stvaralačkog izražavanja.

Ključne riječi: emocionalna pismenost; glazbena priča; glazbeno stvaralaštvo; predškolski odgoj; radionice.

Uvod

Razdoblje rane i predškolske dobi ključno je za cjelovit razvoj djeteta i oblikovanje njegovih temeljnih kompetencija. Kako ističe *Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje* (MZOS, 2014), ovaj se cilj ostvaruje polazeći od shvaćanja djeteta kao cjelovitog bića i uvažavajući integriran i međusobno povezan karakter njegova učenja unutar odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću.

U tom kontekstu glazba i priča od najranije dobi zauzimaju važno mjesto u dječjem svijetu, potičući razvoj mašte, emocija i izražavanja (Dobrota i Sodina, 2025). Kao oblik koji objedinjuje narativnu i glazbenu dimenziju, glazbena priča djeci pruža iskustvo koje nadilazi granice tradicionalnih odgojno-obrazovnih pristupa. Integritetom priče, glazbe i pokreta stvara se snažan pedagoški okvir koji omogućuje aktivno sudjelovanje, izražavanje i zajedničko stvaranje.

Važnu ulogu pritom ima razvoj sposobnosti prepoznavanja, imenovanja i regulacije emocija kod djece. Te se vještine u suvremenoj pedagogiji sve češće obuhvaćaju pod pojmom emocionalne pismenosti (Domanjko Rožanc, 2022; Steiner, 2003), a glazbena priča može predstavljati jedno od pedagoški prikladnih i djeci razumljivih sredstava za njezino poticanje.

Korištenjem glazbenih priča djeca ne ostaju samo pasivni primatelji sadržaja, nego postaju aktivni sudionici odgojno-obrazovnog procesa, odnosno, slušaju, kreću se, pjevaju, sviraju i zajednički oblikuju priče. Time se potiče motivacija, angažiranost i kreativnost, a istovremeno se otvara prostor za emocionalno izražavanje i refleksiju. Primjena glazbene priče u odgojno-obrazovnoj praksi stoga ima višestruke pedagoške dobrobiti; osim što povezuje umjetničke sadržaje, ona podupire cjelokupan razvoj djeteta (Jurkić Sviben i sur., 2025).

Glazba i priča u dječjem razvoju

Razumijevanje uloge glazbe i priče u ranom i predškolskom razdoblju pruža temelj za dublje shvaćanje glazbene priče kao pedagoškog sredstva. Glazba od najranije dobi doprinosi cjelovitom razvoju djeteta odnosno spoznajnom, socio-emocionalnom, govorno-jezičnom, tjelesnom i psihomotornom te umjetničkom razvoju (Happ i Happ, 2009; Miočić, 2012), dok pripovijedanje, putem slušanja, pričanja i ponavljanja priča pomaže u razvoju sposobnosti interpretacije, povezivanja informacija i apstraktnog mišljenja (Velički, 2013). Njihova povezanost stvara nove integrirane oblike izražavanja koji obogaćuju dječje iskustvo.

Prema Vlainić i Jovančević (2009) fetus u majčinom tijelu reagira na zvučne podražaje poput ritma, intonacije i različitih frekvencija glazbe i zvukova iz okoline

što upućuje na temelje ranog razvoja slušnih i jezičnih sposobnosti. Sudjelovanje u glazbenim aktivnostima, osobito u sviranju glazbala, doprinosi razvoju pažnje, pamćenja i sposobnosti rješavanja problema što podupire razvoj izvršnih funkcija i kognitivnih sposobnosti (Habibi i sur., 2021; Zuk i sur., 2013). Sviranje glazbala također razvija koordinaciju, finu motoriku i senzornu integraciju (Hyde i sur., 2009). Zajedničko muziciranje pritom doprinosi razvoju socijalnih vještina poput suradnje, empatije te prepoznavanja i izražavanja emocija (Hallam, 2010). Budući da glazba i jezik dijele zajedničke elemente poput ritma i intonacije, glazbene aktivnosti potiču fonološku svjesnost koja je temelj za usvajanje čitanja i pisanja (Bežen i sur., 2013; Kuvač-Kraljević i sur., 2019; Šmit, 2001). Navedeno potvrđuje da glazba u ranom i predškolskom razdoblju ima snažan razvojni potencijal što opravdava njezino mjesto u odgojno-obrazovnom procesu.

Uz glazbu, priča je također važno sredstvo kojim dijete uči razumjeti sebe i svijet oko sebe. Horvat-Vukelja i Heisinger (2020) naglašavaju da priče djeci otkrivaju nove horizonte, jačaju emocionalnu otpornost, pomažu u prevladavanju strahova i razvijaju suosjećanje. Velički (2013) ističe da djeca putem simboličke radnje priče oblikuju unutarnji svijet predodžbi te na taj način spoznaju svijet, a ponavljanjem i prepričavanjem razvijaju sposobnosti interpretacije, povezivanja informacija i apstraktnog mišljenja. U području govorno-jezičnog razvoja, slušanje i pričanje priča obogaćuje rječnik, razvija gramatičku strukturu rečenica i potiče slikovni govor. Velički (2013) navodi da se slikovni govor „stvora isključivo govorom, a služi za prenošenje onoga bitno ljudskoga, duševnoga” (str. 14). Priče ujedno doprinose i emocionalnoj regulaciji jer djeca pomoću njih prepoznaju i uče imenovati emocije, a istovremeno stječu modele ponašanja u različitim životnim situacijama (Čudina-Obradović i sur., 2004). Pojmovi *pričanje*, *prepričavanje* i *pripovijedanje* predstavljaju različite, ali povezane oblike narativnog izražavanja. Dok pričanje podrazumijeva živo usmeno izlaganje, prepričavanje uključuje interpretaciju poznatog sadržaja, a pripovijedanje zahtijeva strukturiranje i složenije jezično-spoznajne procese (Velički, 2024). Razumijevanje tih procesa pruža temelje za dublje promišljanje o glazbenoj priči te njezinim teorijskim temeljima i pedagoškoj vrijednosti. Kombiniranjem ovih dviju dimenzija nastaje koncept glazbene priče koji objedinjuje cjelokupan razvoj i otvara mogućnosti njezine pedagoške primjene u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju.

Teorijsko određenje i pedagoški potencijal glazbene priče

U literaturi se može pronaći više definicija pojma glazbene priče (Gabelica i Težak, 2017; Franolić, 2018; Jurkić Sviben i sur., 2025; Njirić, 2001; Rojko, 1996). Na temelju tih pristupa glazbena priča može se razumjeti kao oblik pripovijedanja

koji je praćen glazbom, obogaćen zvukovima ili ispričan isključivo glazbenim izrazom. Riječ je o pedagoškom alatu koji integrira priču, glazbu i pokret u cjelinu te djetetu nudi višeslojno iskustvo. Bez obzira na različite definicije, zajedničko im je naglašavanje njezine pedagoške vrijednosti jer potiče aktivno sudjelovanje, razvoj mašte, kreativnosti i emocionalnog izražavanja. Primjena glazbene priče kao pedagoškog sredstva u skladu je s kurikulumskim smjernicama koje glazbene aktivnosti prepoznaju kao sastavni dio cjelovitog razvoja djeteta (MZOS, 2014). Pristupi Orffa, Dalcrozea i Kodályja uklapaju se u koncept glazbene priče jer naglašavaju tijelo, pokret i igru kao prirodan način glazbenog izražavanja i učenja (Goodkin, 2002; Markuš, 2010; Svalina, 2010). Iako svaki od njih naglašava različite aspekte glazbenog doživljaja, glazbena priča omogućuje njihovo međusobno nadopunjavanje. Orff-Schulwerk pristup ističe stvaralaštvo kroz improvizaciju, tijelo, glas i glazbala te učenje putem igre i iskustva (Goodkin, 2002). Dalcrozeova metoda potiče spoznavanje i izražavanje glazbe kroz tijelo i pokret, čime tijelo postaje izražajni instrument (Svalina, 2010). Kodály naglašava glas kao prvo i svima dostupno glazbalo te učenje glazbe na materinskom jeziku, uz poseban naglasak na narodnu glazbenu baštinu (Markuš, 2020; Rojko, 1996). Navedeni pristupi zajedno oblikuju pedagoški okvir koji djeci omogućuje postupno i iskustveno učenje, razvoj kreativnosti te oblikovanje vlastitog glazbenog izraza.

Primjeri poput glazbenih priča *Peća i vuk* Sergeja Prokofjeva ili *Instrument čarobnjak* Branimira Sakača jasno pokazuju kako se glazbena priča može koristiti kao sredstvo za upoznavanje glazbala, glazbenih motiva, ali i razvoj djetetove sposobnosti prepoznavanja odnosa između glazbenog i narativnog sadržaja (Dobrota i Tomaš, 2009; Kottek, 2022). Uloga glazbe u glazbenim pričama nadilazi funkciju pozadinskog elementa; ona djeluje kao aktivni nositelj radnje i emocionalnog doživljaja. Glazbene sastavnice poput metra, ritma, harmonije, melodije i dinamike oblikuju ugođaj i omogućuju djetetu dublje povezivanje s pričom. Istraživanja potvrđuju da glazbeni elementi mogu izazvati i oblikovati emocionalne reakcije kod slušatelja. Primjerice, brzi ritmovi povezuju se s veseljem i uzbuđenjem, dok sporiji imaju smirujući učinak; durske harmonije često se povezuju s vedrinom, a molske s tugom (Tabesh, 2024). Time glazba postaje most prema razumijevanju vlastitih i tuđih osjećaja, a pripovijedanje obogaćeno glazbom pretvara se u iskustvo koje potiče spontano izražavanje i razvoj emocionalne pismenosti.

Ovisno o ulozi glazbe unutar narativa, postoje različiti oblici glazbenih priča. Njirić (2001) ih dijeli prema odnosu glazbenih i tekstualnih elemenata na tri oblika: kontinuirana glazbena pratnja uz narativ, povremena glazbena pratnja uz narativ te samostalne glazbene cjeline unutar narativa. Gabelica i Težak (2017) i Franolić (2018) koriste izraze „zvučna priča” ili „ozvučena priča” naglašavajući pritom

važnost zvučnih efekata koji doprinose atmosferi i emocionalnom izrazu. Unatoč različitim terminima, zajednički cilj ostaje isti, a to je obogatiti narativno iskustvo i potaknuti emocionalnu uključenost djece.

Kako bi se opravdala pedagoška vrijednost i učinkovitost ovog pristupa, važno je razmotriti zašto je upravo rana i predškolska dob posebno pogodna za primjenu glazbene priče u radu. Hargreaves (1982 prema Dobrota i Sodina, 2025) ističu kako su djeca u toj dobi, za razliku od adolescenata i odraslih, posebno otvorena i fleksibilna u percepciji različitih glazbenih podražaja, što se u literaturi opisuje kao hipoteza otvorenosti (engl. *open-earedness hypothesis*). Prema ovoj hipotezi, mlađa djeca pokazuju veću otvorenost prema glazbi koju odrasli mogu doživjeti kao nekonvencionalnu, dok se s porastom dobi ta otvorenost smanjuje, osobito između četvrte i sedme godine života.

Rana i predškolska dob stoga se pokazuje kao posebno pogodno razdoblje za uvođenje glazbene priče kao pedagoškog sredstva jer dijete tada posjeduje dovoljnu otvorenost i fleksibilnost za istraživanje različitih glazbenih iskustava. Upravo zahvaljujući toj raznolikosti i prilagodljivosti, glazbene priče nalaze primjenu u različitim kontekstima, od svakodnevnih aktivnosti u vrtiću do tematskih radionica i projekata, čime se potvrđuje njihov suvremeni pedagoški potencijal.

Glazbena priča kao poticaj emocionalne pismenosti

U razdoblju rane i predškolske dobi djeca posebno intenzivno doživljavaju emocije, no tek kreću razvijati alate za njihovo razumijevanje, izražavanje i regulaciju. Prema Steineru (2003), emocionalna pismenost odnosi se na sposobnost prepoznavanja, razumijevanja i primjerenog izražavanja vlastitih emocija. Njezin ishod vidi se u poboljšanoj osobnoj moći te kvalitetnijim odnosima s drugima. Također, Brenner i Salovey (1999 prema Buljubašić-Kuzmanović, 2008) definiraju emocionalno znanje i emocionalnu pismenost „kao djetetov fond informacija o emocijama i emocionalnom iskustvu o sebi i drugima koje pomažu razumijevanju i tumačenju događaja u okolini” (str. 302). Buljubašić-Kuzmanović (2008) pritom naglašava da je razvoj emocionalne pismenosti osobito važan u prijelaznim razdobljima od vrtića do škole te kasnije iz nižih u više razrede osnovne škole.

U literaturi se emocionalna pismenost često povezuje s pojmom emocionalne inteligencije (Takšić i sur., 2006). Dok emocionalna inteligencija predstavlja širi psihološki konstrukt koji uključuje sposobnost upravljanja emocijama i socijalnih odnosa, emocionalna pismenost naglašava pedagošku i praktičnu dimenziju; razvoj vještina prepoznavanja, razumijevanja i primjerenog izražavanja emocija u ranom i predškolskom razdoblju.

Razvoj emocionalne pismenosti usko je povezan sa socio-emocionalnim razvojem djeteta, koji uključuje stjecanje empatije, suradnje i vještina samoregulacije (Čudina-Obradović i sur., 2004). Upravo te kompetencije predstavljaju temelj za kvalitetne vršnjačke odnose i uspješno uključivanje u školsko okruženje.

Glazbena priča može se promatrati kao pedagoško sredstvo koje na djeci razumljiv način potiče razvoj emocionalne pismenosti. Putem glazbe, pokreta i priče djeca dobivaju priliku prepoznati, imenovati i izražavati emocije u sigurnom i poticajnom okruženju. Primjeri iz prakse pokazuju da glazbene aktivnosti mogu biti učinkovito sredstvo razvoja emocionalne pismenosti kod djece. Nikolić i Ruškan (2022) ističu da glazba djeluje kao oblik socijalnog ponašanja jer stvara okruženje u kojem dijete uči dijeliti emocionalna iskustva, razvijati empatiju i prosocijalno ponašanje. Osim toga, uči i sudjelovati u suradničkim interakcijama temeljenima na zajedničkom cilju i koordiniranom djelovanju, što se u literaturi opisuje pojmom *dijeljene intencionalnosti*. Osim toga, glazbeni angažman može doprinijeti razvoju ključnih socio-emocionalnih kompetencija poput prepoznavanja emocija, empatije, prosocijalnog ponašanja i samopoštovanja (Saarikallio, 2019).

Dječje glazbeno stvaralaštvo u pedagoškom kontekstu

Dječje glazbeno stvaralaštvo može se shvatiti kao proces u kojem dijete spontano sudjeluje u glazbenim aktivnostima pri čemu je naglasak na doživljaju i kreativnom izrazu, a ne na konačnom proizvodu (Bačlija Sušić, 2018). Vidulin (2015) naglašava da se kreativnost ostvaruje kao individualni fenomen, ali i kao dio društvene prakse koja proizlazi iz međudjelovanja i zajedničkog stvaranja. Na taj se način dijete promatra kao aktivan sudionik i sustvaratelj, a ne samo kao pasivni primatelj glazbenih sadržaja.

Vrijednost dječjeg stvaralaštva potvrđuju i različite pedagoške paradigme. Kao što je već spomenuto u radu, premda pristupi Orffa, Dalcrozea i Kodályja naglašavaju različite aspekte glazbenog izražavanja, zajednički im je fokus na iskustvenom učenju, igri i improvizaciji, odnosno elementima koji se prirodno ostvaruju u glazbenoj priči (Goodkin, 2002; Markuš, 2010; Svalina, 2010).

U praksi se dječje stvaralaštvo očituje u različitim oblicima, od igre zvukovima i ritmiziranja teksta do melodijskih improvizacija, pokreta i stvaranja instrumentalnih pratnji. Glazbena priča izdvaja se jer djeci omogućuje da sami oblikuju tijekom radnje, predlažu zvučne efekte ili koriste tijelo kao glazbalo, čime se razvija osjećaj samostalnosti, pripadnosti i odgovornosti. Osim glazbenih kompetencija, takva iskustva potiču i socio-emocionalni rast, sposobnost imenovanja emocija te simboličko mišljenje.

Dobrota i Tomaš (2009) naglašavaju kako glazbene sposobnosti proizlaze iz kombinacije urođenih dispozicija, ranih iskustava i sustavnog poticanja, a upravo stvaralaštvo otvara prostor za njihovo puno ostvarenje. Uloga odraslih je pritom osigurati okruženje koje omogućuje slobodno istraživanje i pruža podršku, kako bi se djetetu omogućio cjelovit razvoj kroz glazbeno stvaralaštvo.

Ovaj rad želi prikazati mogućnosti primjene glazbene priče u poticanju emocionalne pismenosti djece rane i predškolske dobi kroz ciklus radionica *Putovanje kroz emocije*.

Ciklus radionica *Putovanje kroz emocije* kao model primjene glazbene priče u ranom i predškolskom odgojno-obrazovnom procesu

Ciklus radionica *Putovanje kroz emocije* osmišljen je i vođen od strane autorice ovog rada, a oblikovan je kao model koji povezuje glazbu, priču i pokret u cilju razvoja emocionalne pismenosti kod djece rane i predškolske dobi. Struktura ciklusa temelji se na putovanju kroz četiri osnovne emocije – sreću, tugu, ljutnju i strah. Svaka emocija prikazana je jednim „gradom” (*Srećkograd, Tugograd, Ljutograd i Strahograd*), a svaki „grad” čini novu etapu glazbene priče. Glavni cilj je postupno uvođenje djece u svijet emocija – od prepoznavanja i imenovanja do izražavanja i regulacije putem glazbenih i stvaralačkih aktivnosti.

Sudionici i kontekst provedbe

Radionice su provedene u trima odgojno-obrazovnim skupinama dječjeg vrtića Vladimira Nazora u Zagrebu – u jednoj mlađoj vrtićkoj skupini te dvjema predškolskim skupinama. Ciklus radionica odvijao se od 26. veljače do 24. travnja 2025. U mlađoj vrtićkoj skupini provedena je pripremna radionica uz osam tematskih, u predškolskoj skupini A pripremna i sedam tematskih, a u predškolskoj skupini B pripremna i šest tematskih. Broj djece uključenih u ciklus razlikovao se među skupinama: u mlađoj vrtićkoj skupini sudjelovalo je do 17 djece, u predškolskoj skupini A 16, a u predškolskoj skupini B 20. Radionice su trajale između 30 i 45 minuta, ovisno o dobi i dječjem interesu, a prostor je bio prilagođen kretanju i radu s glazbalima. U provedbi su sudjelovale i odgojiteljice: tri u mlađoj vrtićkoj skupini, četiri u predškolskoj skupini A te dvije u predškolskoj skupini B. Na poticaj odgojiteljica, u pojedinim skupinama oformljen je i „glazbeni centar” koji su djeca oblikovala zajedno s odgojiteljicama, čime je dodatno naglašen značaj dječjeg sudjelovanja u oblikovanju prostora i sadržaja. Prije početka provedbe, roditelji su potpisali informirani prista-

nak za sudjelovanje svoje djece u radionicama, u skladu s etičkim načelima znanstvenog i pedagoškog djelovanja, sukladno odredbama Etičkog kodeksa istraživanja s djecom i Etičkog kodeksa Sveučilišta u Zagrebu.

Glazbene aktivnosti u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju

U kontekstu glazbenih aktivnosti u ranom i predškolskom odgoju, Dobrota i Sodinina (2025) navode četiri osnovne skupine: brojalice, pjesme i igre s pjevanjem, sviranje ritamskih i melodijskih glazbala te slušanje glazbe. Brojalice doprinose razvoju osjećaja za ritam, tempo, dinamiku, glazbeno pamćenje i koordinaciju pokreta, ali i jezičnom razvoju, razvoju različitih socijalnih vještina te emocionalnom izražavanju. Pjesme i igre s pjevanjem omogućuju razvijanje intonativnih i ritamskih sposobnosti, proširenje vokalnog opsega, razvoj interkulturalnih kompetencija te poticanje socijalnog i emocionalnog razvoja. Sviranje glazbala, osobito udaraljki, pruža djeci mogućnost eksperimentiranja sa zvukom, čime se razvija i glazbeno pamćenje te psiho-motoričke i socijalne vještine. Slušanje glazbe ističe se kao ključna aktivnost koja, uz poticanje glazbenih sposobnosti, doprinosi i oblikovanju osobnosti te interkulturalnoj osjetljivosti.

Struktura i sadržaj ciklusa

Aktivnosti koje su činile ciklus *Putovanje kroz emocije* oslanjaju se upravo na te četiri skupine, što dodatno potvrđuje njegovu pedagošku opravdanost i usklađenost s postojećim teorijskim i kurikulumskim okvirom. Pregled aktivnosti u pojedinim gradovima pokazuje dosljednu strukturu radionica uz varijacije u sadržaju, čime je djeci omogućeno postupno usvajanje i nadogradnja iskustva. U radu s djecom mlađe vrtićke skupine naglasak je bio na emocijama sreće i tuge, dok su s djecom predškolske dobi obrađene sve četiri osnovne emocije. Ciljevi aktivnosti provedenih u ciklusu radionica *Putovanje kroz emocije* detaljno su prikazani u sklopu diplomskog rada autorice.

Tablica 1. Aktivnosti provedene u sklopu ciklusa Putovanje kroz emocije

Naziv grada	Naziv aktivnosti
Srećkograd	Pozdravna pjesma <i>Dobro jutro, dobar dan</i>
	Glazbeno-pokretna igra <i>Danska igra ili Hodamo po svijetu</i>
	Uvod u priču o <i>novom prijatelju i sreći</i>
	Aktivno slušanje glazbe uz pokret - skladba Johanna Straussa II, <i>Tritsch-Tratsch Polka</i>
Tugograd	Pozdravna pjesma <i>Dobro jutro, dobar dan</i>
	Glazbeno-pokretna igra <i>Danska igra ili Hodamo po svijetu</i>
	Priča o Tugi i <i>Tugogradu</i>
	Oslikavanje <i>Tugograda</i>
	Zvukolik kiše, vjetra i grmljavine u <i>Tugogradu</i>
Igra s pjevanjem <i>Gu-gu golube</i>	
Ljutograd	Pozdravna pjesma <i>Dobro jutro, dobar dan</i>
	Glazbeno-pokretna igra <i>Danska igra ili Hodamo po svijetu</i>
	Priča o <i>Ljutogradu i Ljutku</i>
	Aktivno slušanje glazbe uz pokret – skladba Camille Saint-Saënsa, <i>Danse Macabre</i>
Strahograd	Pozdravna pjesma <i>Dobro jutro, dobar dan</i>
	Glazbeno-pokretna igra <i>Danska igra ili Hodamo po svijetu</i>
	Priča o Strahu i <i>Strahogradu</i>
	Aktivnost <i>Bum, puc, pljes</i> u <i>Strahogradu</i>

Pripremne radionice

Pripremne radionice imale su ključnu ulogu u uspostavljanju prvog kontakta s djecom, procjeni grupne dinamike i razine angažiranosti. One su također doprinijele stvaranju sigurnog i poticajnog odgojno-obrazovnog okruženja koje je bilo temelj za provedbu sadržaja na temu emocija. Tijekom njih uvedena je pozdravna pjesma *Dobro jutro, dobar dan*, koja je postala sastavni dio svake radionice. Pjesma je postupno nadograđivana kontrastima u tempu i dinamici, što je djeci mlađe vrtić-

ke skupine pomoglo razlikovati osnovne pojmove poput *tiho/glasno* i *brzo/sporo*, a djeci predškolske dobi i složenije dinamičke oznake *crescendo/decrescendo* i *accelerando/rallentando*. Djeca su često predlagala vlastite pokrete i varijacije, čime je pjesma postala prostor zajedničkog stvaranja.

Dobro jutro, dobar dan

Emma Zadro

1. Do-bro ju-tro, do-bar dan, sti-ga o je no-vi dan. Svi u kru-gu sje-di-mo,
2. Do-bro ju-tro, do-bar dan, ma-ši sa-da ... (IME) ti. Svi u kru-gu sje-di-mo,
3. Do-bro ju-tro, do-bar dan, svi-raj sa-da ... (IME) ti. Svi u kru-gu sje-di-mo,
4. Plje-sni je-dan, plje-sni dva, nek' se ču-je pje-sma ta. Gla-sno re-ci sa-da ti,

tko je s_na ma pi-ta-mo.
tko je s_na-ma pi-ta-mo.
tko je s_na-ma pi-ta-mo.
ka-ko zo - vu te-be svi!

Slika 1. Notni zapis pozdravne pjesme *Dobro jutro, dobar dan* (usp. Zadro, 2025, str. 44)

Elementi radionica

Koncept ciklusa postavljen je prema principu od poznatog prema nepoznatom. Svaki susret se nadovezivao na prethodni, ponavljao ranije usvojene sadržaje i uvideo nove aktivnosti. Time je djeci omogućeno postupno usvajanje i dublje razumijevanje emocija. Nakon pozdravne pjesme slijedila je glazbeno-pokretna igra *Hodamo po svijetu mi*, koja je pratila cijeli ciklus i simbolizirala ulazak u novi grad. Ulazak u svaki grad dodatno je ozvučen pokretima i zvukovima (npr. *KUC-KUC*, *TAP-TAP*, *ŠKRIP-ŠKRIP*), što je djeci omogućilo da aktivno oblikuju atmosferu i doprinose zajedničkom stvaranju. Ova je igra imala prijelaznu funkciju, ali je istovremeno poticala koordinaciju, simboličku igru i kreativno mišljenje.

Hodamo po svijetu mi

Prevedeno iz knjige "Pohybove hry v naši školce: Hry dnes a kdysi" autorice Željke Zadro

The image shows a musical score for the song 'Hodamo po svijetu mi'. It consists of two staves of music in 2/4 time. The first staff has a treble clef and a key signature of one flat (F major/D minor). The melody is written with quarter and eighth notes. Above the notes are chords: C, F, C, F, C, G, C, F, C, F, C. Below the notes are the lyrics: 'Ho-da-mo-po svije-tu mi, pre-ko gra-da pre-ko se-la, o-vaj nam se svi-đa baš, zo-ve se'. The second staff starts with a measure rest of 8, then continues with the melody and lyrics: '...(ska-ka-li-ca). Ska-ka-li-ca, ska-ka-li-ca, ska-ka, ska-ka, ska-ka-li-ca.' Above the notes are chords: G, C, C, G, C.

Slika 2. Notni zapis glazbeno-pokretne igre *Hodamo po svijetu mi* (usp. Zadro, 2022, str. 44)

Treći element radionica je brojalice, najčešće praćena tjeloglazbom. Brojalice su učene uz različite pokrete – pljeskanje, stupanje, pucketanje prstima – čime je omogućeno višestruko ponavljanje i povezivanje ritma s jezičnim sadržajem. Takve su aktivnosti djeci bile privlačne zbog ritmičnosti i mogućnosti aktivnog sudjelovanja, a pokazale su se korisnima i za regulaciju energije skupine. U trenucima pojačane uzbuđenosti koristile su se brojalice sporijeg tempa za smirivanje djece, dok je brzi tempo podizao energiju i motivaciju.

Brojalica Sreća

EMA ZADRO

The image shows a musical score for the song 'Brojalica Sreća'. It consists of a single staff of music in 2/4 time. The melody is written with quarter notes. Below the notes are the lyrics: 'Kad se smi-jem, sun-ce sja sre-ća ple-še o, da, da!'. The staff ends with a double bar line.

Slika 3. Notni zapis brojalice *Sreća* (usp. Zadro, 2025, str. 69)

Aktivno slušanje glazbe četvrti je element radionica. Odabrani glazbeni primjeri povezani su s emocijama koje su bile u fokusu pojedinog susreta. Primjerice, u *Ljutogradu* su stihovi brojalice kombinirani s tehnikom svjesnog disanja:

„Kad se ljutim, vatra gori,
Dubok' dah je brzo smori.
Jedan, dva, tri i,
Sad se smiri ti.
(udah, izdah) x4”

Aktivno slušanje glazbe na temu ljutnje
skladba *Danse Macabre*, C.Saint-Saens

EMA ZADRO

Kad' se lju - tim va - tra go - ri, du - bok dah - je br - zo smo - ri.

9
Je - dan, dva, tri i sad se smi - ri ti

Slika 4. Notni zapis za aktivnost aktivnog slušanja glazbe na temu ljutnje

Takve aktivnosti omogućile su djeci prepoznavanje i verbalizaciju emocija, ali i njihovo izražavanje na simboličan i stvaralački način.

Refleksija

Refleksija je predstavljala završni dio svake radionice. Djeca su imala priliku izreći kako su se osjećala i što im je bilo najzanimljivije. Kreativnost i spontanost djece nastavljala se i nakon radionica – odgojiteljice u svojim osvrtima navode kako su djeca sama osmislila i izradila likove *Srećko Sluškić*, *Tuga*, *Gospodin Ljutkić* itd. Taj je završni dio bio važan ne samo za jačanje emocionalne pismenosti, već i za razvoj komunikacije, izgradnje povjerenja i osjećaja zajedništva unutar skupine. Kontinuirana suradnja s odgojiteljicama pokazala se ključnom za kvalitetu provedbe. Njihovi osvrti omogućili su dublje razumijevanje dječjih reakcija i prilagodbu aktivnosti. U svojim refleksijama naglasili su važnost postupne nadogradnje sadržaja te mogućnost prilagodbe aktivnosti stvarnim potrebama i interesu djece. Uz svaku radionicu, nakon pregleda aktivnosti, zapisana su i zapažanja voditeljice o tijeku radionice, dječjim reakcijama, razini sudjelovanja te ostvarenju ciljeva pojedinih aktivnosti.

Ishodi provedbe ciklusa

Analiza provedbe ciklusa pokazuje da je ciklus *Putovanje kroz emocije* uspješan i primjenjiv model integracije glazbene priče u odgojno-obrazovni proces. Djeca su razvijala emocionalnu pismenost, simboličko mišljenje i stvaralaštvo u sigurnom i podržavajućem okruženju. Posebno je važno istaknuti da su aktivnosti imale pozitivan utjecaj na djecu s teškoćama u razvoju koja su se putem glazbe i pokreta lakše uključivala u zajednički rad i doživljavala iskustvo pripadnosti skupini. Uloga odgojiteljica pokazala se presudnom – u skupinama gdje su aktivno sudjelovale, djeca su bila otvorenija, sigurnija i spremnija na suradnju. Najveći napredak uočen je kada su teme radionica bile praćene dodatnim aktivnostima tijekom cijelog tjedna, što ovaj ciklus svrstava u projektni pristup rada, u skladu s filozofijom učenja kao rekonstrukcije iskustva (Dewey, 1938). Djeca su vrlo brzo usvojila i spontano primjenjivala jednostavne vježbe samoregulacije, što pokazuje potencijal glazbene priče za razvoj emocionalne pismenosti od najranije dobi. Kao završni proizvod ovog ciklusa, nastao je priručnik sa svim aktivnostima koje su provedene tijekom ciklusa, a svaki odgojitelj/ica (koji su sudjelovali) dobili su svoj primjerak za daljnju upotrebu i podsjetnik na radionice.

Zaključak

Glazbene priče pokazale su se kao vrijedan pedagoški alat koji povezuje glazbu, pripovijedanje i emocije te omogućuje djeci rane i predškolske dobi izražavanje, razumijevanje i regulaciju osjećaja na prirodan način. Zahvaljujući svojoj jednostavnosti i višeslojnosti, ovaj oblik rada ne zahtijeva složene resurse, već prvenstveno angažman i prisutnost odraslih. Pjevanje, ritmizirano govorenje i zajedničko slušanje glazbe predstavljaju učinkovite i pristupačne načine za poticanje dječje emocionalne pismenosti i stvaralaštva.

Primjena glazbene priče u odgojno-obrazovnom procesu otvara prostor ne samo za glazbeni, nego i za cjelokupni razvoj djeteta. Ona doprinosi stvaranju sigurnog i podržavajućeg okruženja u kojem dijete gradi odnos prema sebi, drugima i svijetu. U tom procesu ključna je uloga odgojitelja i roditelja koji svojim glasom, prisutnošću i otvorenošću stvaraju most između djeteta i glazbenog iskustva.

Zaključno, glazbena priča nadilazi ulogu pojedinačne metode i potvrđuje se kao vrijedan okvir za istraživanje povezanosti glazbe, priče i emocionalnog razvoja. Njezina primjena u ranom i predškolskom odgoju otvara mogućnosti daljnjeg pedagoškog unaprjeđenja i teorijskog promišljanja te pruža polazište za buduća istraživanja usmjerena na razvoj emocionalne pismenosti i stvaralaštva djece.

Literatura

- Bačlija Sušić, B. (2018). Dječje glazbeno stvaralaštvo: Stvaralački i autotelični aspekt. *Metodički ogleđi: Časopis za filozofiju odgoja*, 25(1), 63-83.
- Bežen, A., Jurkić-Sviben, T. i Budinski, V. (2013). Musical motivation in early reading and writing of the Croatian language. U: Vidulin-Orbanić, S. (ur.), *Zbornik radova s Trećeg međunarodnog simpozija glazbenih pedagoga Glazbena pedagogija u svjetlu sadašnjih i budućih promjena 3* (str. 187–200). Sveučilište Jurja Dobrile u Puli.
- Buljubašić-Kuzmanović, V. (2008). Odnos emocionalne pismenosti i ponašanja učenika. *Odgajne znanosti*, 10(2(16)), 301-313.
- Čudina-Obradović, M., Starc, B., Pleša, A., Profaca, B. i Letica, M. (2004). *Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi: Priručnik za odgojitelje, roditelje i sve koji odgajaju djecu predškolske dobi*. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga.
- Dewey, J. (1938). *Experience and education*. Macmillan.
- Dobrota, S. i Sodina, D. (2025). Mjesto i uloga glazbenih aktivnosti za cjelovit razvoj djeteta rane i predškolske dobi – perspektiva odgojitelja predškolske djece. *Nova prisutnost*, 23(1), 141-154. <https://doi.org/10.31192/np.23.1.9>
- Dobrota, S. i Tomaš, S. (2009). *Računalna igra u glazbenoj nastavi: Glazbena igra Orašar. Život i škola*, br. 21, 29-39.
- Domanjko Rožanc, A. (2022). Emocionalno opismenjavanje. *Varaždinski učitelj: Digitalni stručni časopis za odgoj i obrazovanje*, 5(8), 440-446.
- Franolić, J. (2018). Slušanje glazbe putem glazbenih audio priča u predškolskom odgoju i obrazovanju. (završni rad). Sveučilište u Rijeci, Učiteljski fakultet.
- Gabelica, M. i Težak, D. (2017). *Kreativni pristup lektiri*. Zagreb. Sveučilište u Zagrebu. Učiteljski fakultet.
- Goodkin, D. (2002). *Play, sing & dance: An introduction to Orff Schulwerk*. Schott Music Corporation.
- Habibi, A., Damasio, H. i Damasio, A. (2021). Music education and child development. U: M. Beckerman i P. Boghossian (ur.), *Classical music: Contemporary perspectives and challenges* (str. 29-38). Open Book Publishers. <https://doi.org/10.11647/OBP.0242.04>
- Hallam, S. (2010). The power of music: Its impact on the intellectual, social and personal development of children and young people. *International Journal of Music Education*, 28(3), 269-289. <https://doi.org/10.1177/0255761410370658>
- Happ, E. i Happ, R. (2009). Skočizvuk – glazbom i pokretom do cjelovite ličnosti. *Dijete, vrtić, obitelj: Časopis za odgoj i naobrazbu predškolske djece namijenjen stručnjacima i roditeljima*, 15(56), 12-17.
- Horvat-Vukelja, Ž. i Heisinger, P. (2020). *Pričom do glazbe: Priča kao polazište u glazbenom odgoju i obrazovanju djece mlađe i predškolske dobi*. Glazbaonica Ljubav.
- Hyde, K. L., Lerch, J., Norton, A., Forgeard, M., Winner, E., Evans, A. C. i Schlaug, G. (2009). Musical training shapes structural brain development. *The Journal of Neuroscience*, 29(10), 3019–3025. <https://doi.org/10.1523/JNEUROSCI.5118-08.2009>
- Jurkić Sviben, T., Pintarić, H. i Kottek, P. (2025). Glazbena priča kao stvaralački poticaj u senzibilizaciji za glazbenu umjetnost. U: Svalina, V., Škugor, A., Martinović Bogojević, J. i dr. (ur.), *Zbornik radova s Prve međunarodne konferencije Kreativni pristupi učenju i podučavanju – CALT* (Svezak 2, str. 255-268). Fakultet za odgojne i obrazovne

- znanosti u Osijeku i Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Centar za znanstveni rad u Vinkovcima.
- Kottek, P. (2022). *Glazbena priča u nastavi Glazbene kulture u primarnom obrazovanju*. (diplomski rad). Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet.
- Kuvač-Kraljević, J., Lenček, M. i Matešić, K. (2019). Fonološka svjesnost i poznavanje slova: Pokazatelji rane pismenosti u hrvatskome jeziku. *Croatian Journal of Education: Hrvatski časopis za odgoj i obrazovanje*, 21(4), 1207-1243. <https://doi.org/10.15516/cje.v21i4.3130>
- Markuš, D. (2020). *Glazbeno-pedagoški pristupi s početka 20. stoljeća* (diplomski rad). Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Akademija za umjetnost i kulturu.
- Milinović, M. (2015). Glazbene igre s pjevanjem. *Artos: časopis za znanost, umjetnost i kulturu*, (3), 1–6.
- Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske (MZOS, 2014). *Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje*. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta. Dostupno na: <https://mzom.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Obrazovanje/Predskolski/Nacionalni%20kurikulum%20za%20rani%20i%20predskolski%20odgoj%20i%20obrazovanje%20NN%2005-2015.pdf> (28.09.2025.)
- Miočić, M. (2012). Kultura predškolske ustanove u svjetlu glazbenih kompetencija odgojiteljica. *Magistra Iadertina*, 7(1), 73-87.
- Nikolić, L. (2018). Utjecaj glazbe na opći razvoj djeteta. *Napredak*, 159(1-2), 139-158.
- Nikolić, L. i Ruškan, S. (2022). Utjecaj glazbenoga obrazovanja na socijalno-emocionalni razvoj djeteta. *Diacovensia*, 30(1), 129-149. <https://doi.org/10.31823/d.30.1.7>
- Njirić, N. (2001). *Put do glazbe*. Školska knjiga.
- Prokofjev, S. (n.d.). *Peća i Vuk*. Youtube. Dostupno na: <https://www.youtube.com/watch?v=z30b2soaQY4> (17. rujna 2025.)
- Rojko, P. (1996). *Metodika nastave glazbe: Teorijsko-tematski aspekti*. Pedagoški fakultet, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.
- Saarikallio, S. (2019). *Access-Awareness-Agency (AAA) Model of Music-Based Social-Emotional Competence (MuSEC)*. Music & Science. <https://doi.org/10.1177/2059204318815421>
- Sakač, B. (n.d.). *Instrument čarobnjak*. YouTube. Dostupno na: <https://www.youtube.com/watch?v=UVZl1vLF9nk> (17. rujna 2025.)
- Steiner, C. (2003). *Emotional literacy: Intelligence with a heart*. Personhood Press.
- Svalina, V. (2010). Dječje stvaralaštvo u glazbenoj nastavi. Učiteljski fakultet u Osijeku, Sveučilište Josipa Juraja Strossmayera u Osijeku.
- Šmit, M. B. (2001). *Glazbom do govora*. Naklada Haid.
- Tabesh, E. (2024). The interplay between music and storytelling: A study of emotions in video game score (diplomski rad). TH Köln – University of Applied Sciences.
- Takšić, V., Mohorić, T., i Munjas, R. (2006). Emocionalna inteligencija: teorija, operacionalizacija, primjena i povezanost s pozitivnom psihologijom. *Društvena istraživanja*, 15(4-5(84-85)), 729-752.
- Velički, V. (2013). *Pričanje priča – stvaranje priča: Povratak izgubljenomu govoru*. Alfa.
- Velički, V. (2024). *Pričanje priča – stvaranje priča: Povratak izgubljenomu govoru*. Alfa.
- Vidulin, S. (2015). Glazbeno stvaralaštvo u primarnom obrazovanju: retrospektiva i perspektiva. U: Balić, V. i Radica, D. (ur.), *Glazbena pedagogija u svjetlu sadašnjih i budućih promjena 4: Zbornik radova Četvrtog međunarodnog simpozija glazbenih pedagoga / Music Pedagogy in the Context of Present and Future Changes 4: Proceedings from*

the Fourth International Symposium of Music Pedagogues (str. 9-26). Umjetnička akademija u Splitu.

Vlainić, M. i Jovančević, M. (2009). U ritmu djetinjstva. *Dijete, vrtić, obitelj*, 15(56), 25-27.

Zadro, E. (2025). *Glazbene priče u odgojno-obrazovnom procesu: Mogućnosti stvaranja i primjene* (diplomski rad). Sveučilište u Zagrebu, Muzička akademija.

Zadro, Ž. (2022). *Pohybové hry v naši školce: hry kdysi a dnes*. Jednota.

Zuk, J., Benjamin, C., Kenyon, A. i Gaab, N. (2013). Behavioral and neural correlates of executive functioning in musicians and non-musicians. 9(6), 1-14, <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0099868>. Dostupno na: <https://dash.harvard.edu/server/api/core/bitstreams/7312037d-2b72-6bd4-e053-100007fdf3b/content> (27.09.2025.)

Žmegač, V. (2003). *Književnost i glazba: intermedijalne studije*. Matica hrvatska.

Musical Story as a Pedagogical Tool in Developing Emotional Literacy in Early and Preschool-Aged Children

Abstract

This paper explores the potential of using musical stories in the development of emotional literacy in early and preschool-aged children. It begins by examining the multifaceted nature of musical stories as a pedagogical tool and their connection to emotional development. Special emphasis is placed on the workshop series *Journey Through Emotions*, conducted at the Vladimir Nazor Kindergarten in Zagreb. Through preparatory and thematic workshops, children developed the ability to recognize, name, and regulate emotions using music, storytelling, and movement. The results indicate that musical stories, due to their simplicity and flexibility, represent a valuable pedagogical framework that fosters the development of emotional literacy, social skills, and creative expression.

Keywords: early childhood education; emotional literacy; musical creativity; musical story; workshops.